

tena bāndhava-mitrādi-nidhanena sudurmanāḥ
 Sūryaprabhas triyāmāṃ tām āsīd antāhpurair vinā. 94
 anidra eva sacivaiḥ saha saṃgrāma-saṃkathāḥ
 tās tāḥ kurvan nināya 'etāṃ punar yuddhṇmukho niṣam. 95
 tad-bhāryāḥ ca milanti sma hata-bāndhava-duḥkhitāḥ
 ekatra tasyāṃ rajanāv anyonyāḥcāvāsanaḡatāḥ. 96
 ruditāvasare 'py atra kathā nānā-vidhā vyadbuḥ;
 strīṇāṃ na sa kṣaṇo, yatra na kathāsv aparācṣrayāḥ. 97
 tat-prasaṅgena tatra 'ekā rājaputri 'idam abravīt:
 «ācāryam, āryaputro 'dya kathāṃ supto niraṅganāḥ?» 98
 tac cṛtvā vyājahāra 'anyā: «saṃgrāme svajana-kṣhayāt
 «duḥkṇito hy āryaputro, 'dya ramate strījane kathāṃ?» 99
 tato 'parā bravīti sma: «prāpnoty abhinavāṃ yadi
 «varakanyām, sa tad-duḥkṇam vismaraty adhunāiva tat.» 100
 atha 'itarā 'abravīd: «mā 'evam! yady api strīṣhu lampāḥ,
 «tathāpi na sa duḥkṇe 'sminn idṛiṇe syāt tathā-vidhāḥ.» 101
 iti tāsu vadantīṣhu jagāda 'ekā savismayam:
 «brūta, strī-lampāḥ kasmād āryaputro vata 'idṛiṇaḥ, 102
 «āhṛitāsv api bhāryāsu bhūyasīṣhu, navā navāḥ
 «aniṣam rājaputrīr yat sa gṛiḥṇan na 'esha tṛipyati?» 103
 etac cṛtvā vidagdā 'ekā tāsu nāmnā Manovatī
 nvāca: «cṛīyatāṃ, yena rājāno bahu-vallabhāḥ: 104
 «deṇa-rūpa-vayaḥ-cesṭā-vijñānādi-vibhedataḥ
 «bhinnā guṇā varastrīṇāṃ, na 'ekā sarva-guṇānvitā. 105
 «Karnāṭa-Lāṭa-Saurāṣṭra-Madhyadeṇādi-deṇa-jāḥ
 «yoshā deṇa-samācārai rañjayanti nijair nijaiḥ. 106
 «kācīd haranti sudṛiṇaḥ cāradēndu-nibhair mukhaiḥ,
 «anyāḥ kanakakumbhābhāiḥ stanair unnata-saṃhataiḥ, 107
 «Smara-sinhāsana-prakhyair aparā jaghana-sṭhalaiḥ,
 «itarāc ca 'itarair aṅgaiḥ sva-saundarya-manoramaiḥ. 108
 «kācīd kāñcana-gaurāṅgī, priyaṅgu-cyāmālā 'aparā,
 «anyā raktāvadātā ca dṛiṣṭāiva harati 'ikṣaṇe. 109
 «kācīd pratyagra-subhagā, kācīd saṃpūrṇa-yauvanā,
 «kācīd praudhatva-surasā prasaraḍ-vibhramojjvalā. 110
 «hasantī cōbhate kācīd, kācīd kope 'pi hāriṇī,
 «vrajanti gajavat kāpi, haṇsavat kāpi rājate: 111
 «ālāpanty amṛitena 'iva kācīd āsīncati cṛutim,
 «sabhrūvilāsaṃ paṇyanti svabhāvad bhāti kācana. 112
 «nṛītena rājate kācīd, kācīd gītena rocate,
 «vīṇādi-vādāna-jñānena 'anyā kāntā ca rocate. 113
 «kācīd vāhya-ratābhijñā, kācīd ābhyaṇtara-priyā,
 «prasādena 'ujjvalā kācīd, kācīd vaidagdhyā-cōbhitā. 114
 «bhartri-cittagrahābhijñā ca 'anyā saubhāgyam aṇnute.
 «kiyad vā vacmi? bahavo 'py anye 'nyāsāṃ prithag guṇāḥ, 115
 «tad evaṃ hi kasyācīd guṇāḥ ko 'pi varastriyāḥ,
 «na tu sarva-guṇāḥ sarvās trilokyām api kācāna. 116